

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten lemmikkikannattaja, ilmestys Astoriassa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Pub. Co:n kustantamana.

Huoneusto sijaitsee 10:n ja Duane katujen kulmassa. Puhelin 365.

Ilmoitushinta 50 senttiä tuomalta kerran. Naimallimotuksista \$1.00 ensimmäiseltä tuomalta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta liialla.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN

1 vuosikerta \$1.00, puoli vuotta 60c

CANADAAN

1 vuosikerta \$1.25, puoli vuotta 75c

SUOMEEN

1 vuosikerta \$1.50, puoli vuotta 80c

TOVERITAR

BOX 99 ASTORIA, ORE.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE.)

Organ of the Finnish Working Women in America. Published every Tuesday by The Western Workmen's Publishing Co. Advertising rates 50c per inch per insertion.

SUBSCRIPTION RATES

IN THE UNITED STATES:

One year \$1.00, 6 months 60c

IN CANADA:

One year \$1.25, 6 months 75c

IN FOREIGN COUNTRIES:

One year \$1.50, 6 months 80c

ADDRESS:

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOIMITUS

Selma Jokela-McCone

231 1/2 Oak St., Portland, Ore.

TOIMITUS

Toverittaren tilaajaluettelo osottaa seuraavaa:

Uusia	70
Uudistuksia	26
Katkennut	39

KATSAUS PÄIVÄN TAPAHTUMIIN

Washingtonin valtion mielisairaalan johtaja vuosikertomuksessaan kertoo, että sen jälkeen kun kielto-laki astui voimaan Washingtonin valtiossa, on mielivikaisuus huomattavasti vähentynyt, varsinkin väkijoumien ja rohtojen nauttimisesta johtuva mielivikaisuus.

Vuonna 1912 tuotiin sairaalaan 45 viinahuullua miestä ja kolme naista, ja kolme miestä ja kaksi naista, jotka olivat menettäneet järkensä rohtojen nauttimisesta. Vuonna 1914 tuotiin sairaalaan 48 miestä ja viisi naista väkijoumien nauttimisen takia ja yksi mies ja neljä naista rohtojen nauttimisen takia. Vuonna 1914 33 miestä ja 7 naista väkijoumien takia ja kuusi miestä ja kahdeksan naista rohtojen takia. Vuonna 1915 oli alkoholi-hulluna 38 miestä ja kuusi naista ja rohtohulluja 6 miestä.

Mutta vuonna 1916, jolloin kielto-laki on ollut voimassa, on sairaalaan tuotu ainoastaan neljä miestä ja yksi nainen, jotka ovat tulleet väkijoumista hulluiksi ja ainoastaan yksi nainen, joka on menettänyt järkensä rohtoja nauttimalla.

Yhdysvaltain hallituksen kuuluu joutuneen pulaan paperin korkean hinnan takia ja hallitusherrat suunnittelevat säästävyysoimenpiteitä paperin käytön suhteen.

Lääkärin yhdistys New Yorkissa yrittää saada sikiintymisrajoituksen laimatuksi rikolliseksi. Kokouksessa, missä asiaa pohdittiin, nousi yksi lääkäristä puolustamaan tämän opin levittämistä, sanoen, että tässä lääkärien yhdistyksessä, joka tahtoo leimata ehkäisyopin rikolliseksi, on lääkäreitä, jotka harjoittavat rikollista sikiöiden ulosajamista. Tämä puhuja sai paheksuista virkaveljensä enemmistön taholta ja kuinkas muuten, sillä jos ihmiset yleensä tietäisivät välttää liian tiheän si-

KIITOS!

Täten lausumme sydämelliset kiitokset Stocketin ompeluseuran naisille, siitä kauniista tyyneystä, jonka lähettitte meille joululahjaksi. Ystävyydellä,

Maria ja Mikko Hakala,
24 Belmont St., Worcester, Mass.

kiintymisen, ei lääkäreillä olisi läheskään niin paljon tuloja, kuin heillä on nyt. Täytyyhan heidänkin katsoa omaa etuaan.

Päinvastoin kuin tämä lääkärin yhdistys, on eräs tiedemies, Dr. Robert J. Sprague, hypännyt toiseen äärimmäiseen suuntaan ja mahdolltomuuteen. Hän väittää yhteiskunnallisten epäkohtien korjaantuvan sillä, jos äidit tietävät kuinka rajoittaa lastensa lukua, tarvitsematta turvaantua sikiöiden ulosajoon, joka on terveyttä murtavaa, hengenvaarallista ja siiveillisesti alentavaa.

Eräs Mrs. Anna Lee on laatinut lakiesityksen, jonka hän aikoo saada esitetyksi Indianan valtion lainlaajakunnassa, kurellivien eli "korsettien" tuottamisen kieltämiseksi. "On enemmän keuhkotautisia lapsia kurellivillä runnettujen äitien, kuin juoppouteen vajonneiden isien takia", väittää Mrs. Lee. "Keuhkotautisia lapsia ei ollut olemassa ennen kuin kurellivi keksittiin".

Epällemättä ovat kurellivit suurena syyinä monen naisen heikkoon terveyteen, erittäinkin sellaiset halvat kurellivit, joita työläisnaisten täytyy käyttää, sillä ei monella ole varaa teettää itselleen liivä, joka olisi hänen ruumiilleen sopiva, vaan heidän täytyy soveluttaa ruumiinsa "korsettiin". Harvat ovat ne naiset, jolle luonto voi nykyaikana antaa vartaloa sellaista, että sillä voisi käydä ihmisestä ilman kurelliviä nykyisessä yhteiskunnassa.

Mutta pääsyy naisten heikkoon terveyteen ei ole kurellivi. Se on vaan yksi pienoinen syy monien syiden joukossa, jotka kaikki johtuvat yhdestä pääsyytä, elintarvelähteiden yksityisomistukselle perustuvasta yhteiskuntamuodosta.

Tulevalle Oregonin valtion lainlaajakunnalle ajetaan tehdä lakiesitys ulkopuolella avioliiton syntymien lasten laillistuttamiseksi. Asia oli äskes keskustelun alaisena Oregonin Civic litossa, jossa asiaa pohdittiin monipuolisesti. Tuomari Cleeton sanoi, että 90 prosenttia ulkopuolella avioliitosta syntyneistä lapsista joutuu yhteiskunnan elätettäväksi, eli muista ihmisistä riippuvaisiksi ja että näistä 40 prosenttia joutuu rikollisille teille. Siis jotain olisi tehtävä asian korjaamiseksi.

Jotkut puhujat sanoivat, että tällaisen lakiesityksen agitaatio on seuraus naisten äänioikeudesta.

Joulutanssiaisissa Glencarbonissa, Ill., myytiin lotterikaupassa kolme vanhaapokan, jotka taatilla olevan jokainen hyvä "leipäpuu" ja halukaan ottamaan itselleen avosliipin. Kaksi onnellisista voittajista olivat sisarusukset Brown. Tämän johdosta nousi yleinen tyytymättömyys häviölle joutuneiden kesken ja tehtiin jo muutamia syytöksiä, että asassa on harjoitettu petosta ja puoleellisuutta. Uutinen kertoo, että lähes jokainen naimakelpoinen nainen Glencarbonissa oli tilaisuudessa läsnä.

KAHVI-JUTTUJA

Vuosi on taaskin vierähtänyt historian lehdelle. Toverittaremmen historian on tämä mennyt vuosi merkinnyt paljon. Niin paljon, että jos tilaajamäärä ei nykyisestään laske, on lehti saatu itsensä kannattavalle pohjalle sen nykyisessä koossa.

Nyt siis voidaan ryhtyä korvaamaan ennen tehtyä tappiota samalla kun toimitaan siihen suuntaan, että lehti voitaisiin laajentaa enemmän tarkotustaan vastaavaan kokoon.

Tämän vuoden aikana on myöskin sen huomion mukana, minkä lehtemme on saanut, kasvanut vaatimukset, mitä siltä vaaditaan, niin suuriksi ja laajoiksi, että lehden laajentaminen on sen elämälle ja sen tarkotukselle välttämätön.

Nyt riippuu se teistä, lehden kannattajista ja lehden tarvitsijoista, tahdotteko tehdä lehden laajentamisen mahdolliseksi. Tänä vasta alka-

NAISTEN PÄIVÄ

TOVERITTAREN NAISTENPÄIVÄN NUMERO ilmestyy taaskin helmikuun alkupuolella, niin että jokainen osasto, joka naistenpäivää viettää, joko aikaisemmin tai myöhemmin, ehtii saada tätä numeroa jaettavaksi tuossa tilaisuudessa.

LÄHETTÄKÄÄ TILAUKSENNE NYT HETI

Lähetätkää tilauksenne ehdottomasti ennen helmikuun 13 päivää. Tilauksen täytyy olla Toverin konttoorissa ennen mainittua päivää, että voimme sen täyttää.

NAISTEN-PÄIVÄN NUMERO

Ilmestyy taaskin kuusitoista-sivuisena, monipuolisella ja arvokkaalla sisällöllä. Sekä agitaatio- että tietopuoliset ja kaunokirjalliset kirjoitukset ovat erikoisella huolella valitut. Samoin Kodin-, Nuorten- ja Lasten-osastojen sisältö.

LEVITTÄKÄÄ TÄTÄ NUMEROA LAAJALLE

Hinta on \$2.00 sata kappaletta.

Tehkää tilauksenne allaolevalla lipulla, joka tulee lähettää osoitteella: TOVERITAR, BOX 99, ASTORIA, OREGON.

Lähetätkää tulemaankpl. TOVERITTAREN NAISTENPÄIVÄN NUMEROA, osoitteella:

Nimi

Osoite:

Rahaa seuraa mukana \$.....

Naisten toiminnasta

PORTLAND, ORE.

Se Portlandin sosialistipuoleen valtuuttama komitea kävi kaupungin "isien" puheilla viime perjantai-ai- muna, esittämässä, että elintarveky- myksen välilliseksi korjaamiseksi kunta ryhtyisi perustamaan kunnal- lisia kauppoja ja muutenkin ohjal- lemaan asioita siihen suuntaan, että kaupunkimme asukkaille olisi siitä etua. Täällä on jo olemassa kun- nallinen tokkalaitos ja varastohuo- neet jotka seisovat tyhjinä. Miksikä ei söpisi käyttää niitä kunnan ruoka- ja puuvarastoina ja myydä näitä tar- peita asukkaille kustannushinnoista. Myöskin söpisi kunnan ruokkia kou- lulapsia, kuten monessa kaupungissa jo osittain tehdään.

Kaupungin isät (komissionerit) va- roivat antautumasta minkäänlaiseen väittelyyn komiteamme kanssa. Hy- vin kohteliaasti ottivat esityksen vas- taan ja lupasivat harkita.

Komiteamme esitys oli pääasiassa seuraava: että kunta perustaisi kun- nallisen polttoaine-kaupan, kunnalli- sen ruokakaupan, ostaaan suoraan farmareilta ja myyden suoraan kul- turalle, siten poistaen väikkädet;

neena vuotena se jo olisi täyttyntöön pantava.

Kaikkille Toverittaren avustajille ja asiamiehille tahdon tässä nyt vuosien vaihteessa taas lausua vilpittö- mät kiitokseni sekä omasta että ko- ko asiamme, sosialistisen liikkeen puolesta. Sillä saavutuksesta minkä lehtemme on viime vuoden aikana saavuttanut, ansaitsette te kiitoksen. Se on teidän valppautenne ja vai- vojenne tulos.

Viimeksi toimeenpantu Toveritta- ren kilpailu onnistui hyvin, olosuhteil- siin verraten. Sillä kiitos Toveritta- ren ystäville ja uskollisille puolue- tovereille.

Ja kaikki te kirjeenvaihtajat ja avustajat, sekä asiamiehet — te o- lette myöskin minulle tehtäväni neu- voneet. Kiitos siitä. Te olette minua työssäni rohkaisseet ja innostaneet kovimmankin väsymyksen voitta- maan. Ja teistä se edelleen riippuu, mitä ja miten minä vastaisuudessa toimin, kuinka paljon jaksan asiam- me eteen ponnistella.

Teistä myöskin riippuu, tahdotteko

kunnallisen meijerin, kunnallisen säi- lykehuoneen, kunnallisen maidon ja munien jakamisaseman, päivällisen koululapsille, kunnallisen valolaitok- sen ja myöskin ottaisi haltuunsa kau- pungin rattiotiet niin pian kuin se on mahdollista.

Pistäytyessänne sosialistilokaalin pää- korttelissa Arion haalilla lauantaina vähän jälkeen puolen päivän, näin sinne lappaavan miehiä suurissa jou- koissa. Katsoin suureen salin ovel- ta ja se oli jo puolittaisi. Yksi mie- histä minut nähtyään (olin ainoa nainen näkyvässä) sanoi: "Täällä tu- lee äiti Jones".

Arvasin siitä, että he ovat lakko- laisia. Ja sainkin kuulla, että juuri puolen päivän aikaan oli muutama sata miestä, toisesta yhtiöstä — pa- remmin sanoen, kaikki miehet jär- kiään — yhtyneet perjantaina alka- neeseen metalli-ammattilaisten lak- koon. Arion haali on lakkolaisten pääkorttelii, niin kauan kuin lakkoa kestää.

Siis kaupakkamarimme sai, kuin saikin työtaistelun aikaan härkähä- ppydelläin. Aika sen näyttää saa- vatko liikemiehet yksinään pitää hy- vän ajan ja antaa työläisille nälkää ja soppaloita. AKKA.

WOODLAND, WASH.

Kokouksesta jouluk. 17 p. Osas- tomme kokouksessaan valitsi virkal- minua täällä "toimitustulossa" vielä vilpymään, vai joko kaipaatte muu- tosta, tahdotte minut pikaisesti pois- tumaan. Mutta silloin kun minä täältä poistun, tahdotisin nähdä leh- den siinä asemassa, että se ei toi- mittajan valhdoksesta kärsisi aineel- lisesti, sillä puoluelikkeemme nyt jos koskaan tarvitsevat alituista tu- kea ja vaurastumista. Niitä ei saisi heikontaa millään keinolla sillä täst' edespäin, enemmän kuin koskaan en- nen tarvitsemme puolueliikettä jokaisessa piirissä. Ja sosialistisen naisten lehden me aina tarvitsemme.

Toivoni myös olisi, että muistai- sitte Toverittaren naisten päivän nu- meroa sekä kirjoituksillanne että suurilla tukkutilauksilla.

Sen jälkeen, kun viimeksi mainit- tiin on toimitukselle saapunut julais- tavia kirjoituksia Sefa Lepistöltä, Kirsti Lindroosilta ja Anna Kokolta. Viimeksi mainitun kirjoitus julkaistaan LASTEN KEVÄSSÄ.

SELMA-TATL